Bucovina Forestieră 26(1): 3-7, 2026
DOI: 10.4316/bf.2026.001

Silvicultura românească între negare și acceptare: cronica unui conflict desincronizat

L. Nichiforel, C. Palaghianu

Nichiforel L., Palaghianu C., 2026. Romanian forestry between denial and acceptance: chronicle of a desynchronized conflict. Bucov. For. 26(1): 3-7.

Abstract. The Kübler-Ross model of the five stages of grief (denial, anger, bargaining, depression, acceptance) is used as a narrative framework for understanding the evolution, over the past three decades, of the strained relationship between the Romanian forestry sector and civil society regarding forest management. The text presents the course of these phases: denial (2010–2015), when the forestry administration downplayed illegal logging and took shelter behind the forest management plan, disputing the figures put forward by NGOs against the backdrop of a genuine informational discrepancy; anger, triggered on both sides after 2015 with the first "Save Romania's Forests" protests and taking concrete shape in the radicalization of part of the profession, which felt judged by observers lacking technical expertise; bargaining, marked by transparency instruments (Radarul Pădurilor, Inspectorul Pădurii, SUMAL 2), by the pressure of the infringement procedure, and by the extensive stakeholder consultation of 2020–2021; and depression, felt differently by each side — through the physical and moral risk borne by foresters, and through the weariness and distrust of civil society. At present, the sector finds itself in an ambiguous acceptance, which may take either the mature form of rebuilding the social contract advanced by the National Forest Strategy 2030 (so far, a formal success rather than an institutional change), or the form of resignation, in which distrust becomes the "new normal" and resistance to reform, which has become the new form of denial. The editorial also draws attention to the risk of depoliticizing a phenomenon that is, in essence, a matter of deficient governance, of the absence of economic incentives, and of concrete institutional failures, and it argues for keeping the forest apart from ideological disputes and from the pursuit of political image.
Keywords: forest governance, public perception, forest conflicts, social contract, institutional reforms.
Authors. Liviu Nichiforel (liviu.nichiforel@usm.ro), Ciprian Palaghianu - "Ștefan cel Mare" University of Suceava, Faculty of Forestry, 13 Universității, 720229 Suceava, România.
Manuscript received April 20, 2026; revised May 27, 2026; accepted May 31, 2026; online first June 30, 2026.

Acum 10 ani, am publicat un editorial[1] în Bucovina Forestieră prin care ne poziționam față de modul în care percepțiile publice sunt influențate de mesajele alarmiste, și de multe ori manipulatoare, din social-media. Fără a ignora problemele care au dus la imaginea nefavorabilă a sectorului silvic, editorialul anali-

[1] Palaghianu C., Nichiforel L., 2016. Între percepții și precepte în dialogul despre pădurile României. Bucovina Forestieră, 16(1), 3-7. https://doi.org/10.4316/bf.2016.001

za, pe baza unor date statistice, clivajul dintre percepțiile exprimate de societatea civilă și principiile de gestionare durabilă a pădurilor naționale. Abordând retrospectiv această poziționare, s-ar putea spune că intraserăm în faza de „furie" care caracterizează modelul Kübler-Ro[2]ss.

Modelul stabilit de dr. Elisabeth Kübler-Ross în 1969, cunoscut în mod uzual drept modelul celor 5 etape ale suferinței, este un cadru folosit în psihologie pentru a explica schimbările dramatice în viața unei persoane (de exemplu dispariția cuiva apropiat). În esență, Kübler-Ross a cartografiat trauma individuală în fața ireversibilului, descriind o secvență de reacții prin care un subiect abordează o situație dramatică care îi amenință identitatea sau imaginea de sine — de la refuzul de a o integra, prin rezistență emoțională (negarea, furia, demoralizarea), către o formă de asimilare, marcată de concesii parțiale și în final de acceptare a situației.

Exercițiul din acest editorial, de transpunere a lui către fenomenul colectiv și instituțional prin care a trecut sectorul silvic din România, rămâne o metaforă, nu o teorie validată empiric. Doar că parcursul silviculturii românești din ultimele trei decenii seamănă izbitor cu dinamica unei entități care își deplânge trecutul idolatrizat în timp ce refuză să își asume un prezent ostil.

Seria de întâlniri festive ale absolvenților de silvicultură ne-a oferit materialul observațional pentru acest demers. Să porți uniforma de silvicultor în România ultimilor 30 de ani a fost, pe rând, o mândrie, o sursă de prosperitate, o povară și, în unele situații, o sursă de suferință profesională. În contrapondere, prezentarea unei imagini negative a sectorului forestier este frontul principal de luptă atât pentru o serie de ONG-uri de mediu, cât și pentru unii politicieni transpartinici care și-au creat un important capital de imagine din sintagma „Salvăm pădurile".

Asistăm așadar la un paradox, în care toată lumea „jelește" situația de fapt, cu argumente contradictorii, de cele mai multe ori dominate de clișee media explozive. Ca urmare, aplicarea modelului presupune să clarificăm de la început cine este, de fapt, „subiectul care jelește" și ce anume s-a „pierdut". De o parte, sectorul silvic (administrația de stat și privată, ministerul de resort, asociațiile profesionale, silvicultorii înșiși) trece prin suferința pierderii propriei legitimități și a unei imagini de sine respectabile. De partea cealaltă, societatea civilă deplânge pierderea pădurii ca bun comun și pierderea încrederii în managementul forestier, rezumată în clasicul slogan „defrișări ilegale".

Pentru echidistanță, am ales să prezentăm perspectiva ambilor subiecți implicați, fără a avea pretenția de a fi exhaustivi în identificarea tuturor lozincilor care să susțină acest demers editorial. Este necesară, de asemenea, o precizare importantă: deși am încercat să prezentăm fazele suferinței într-o succesiune cronologică, ele se pot manifesta defazat, fără a respecta neapărat ordinea lor teoretică.

Transformarea sistemului silvic de după 1989 - marcată de retrocedări „haotice și lipsite de viziune"[3], presiuni politice uriașe și transformarea administrației silvice în centre de profit - a dus la acumularea frustrărilor, atât din partea breslei silvice, care vedea chestionat și contestat un sistem centralizat și riguros reglementat, cât și din partea publicului, care asista la primele despăduriri ale suprafețelor proaspăt retrocedate. Astfel, primele reacții instituționale remarcabile de conștientizare a provocărilor noilor realități ale managementului forestier au apărut în 2008 prin introducerea primei versiuni a sistemului SUMAL.

Presiunea publică a continuat însă să crească constant, iar negarea, ca primă fază a suferinței, a caracterizat în special perioada 2010–2015. Reacțiile inițiale ale sistemului silvic au fost de minimalizare a impactului presiuni so-

[2] Kübler-Ross E., Kessler D., 2014. On grief and grieving: Finding the meaning of grief through the five stages of loss. Simon and Schuster.

[3] Curtea de Conturi 2012. Sinteza Raportului de audit privind „Situația patrimonială a fondului forestier din România în perioada 1990-2012".

ciale: cifrele privind tăierile ilegale erau considerate „exagerate", rapoartele ONG-urilor erau etichetate drept „alarmiste", iar narațiunea oficială insista că suprafața împădurită este stabilă sau chiar în creștere. Silvicultorii s-au adăpostit, inclusiv în discursul public, în spatele amenajamentului silvic, prezentat ca o „biblie profesională" bazată, pe bună dreptate, pe principii de gestionare durabilă remarcabile in context european - precum multifuncționalitatea, ciclurile lungi de producție sau preponderența regenerării naturale. Pentru sectorul silvic, realitatea era cea înregistrată în acte, într-un limbaj tehnic accesibil doar inițiaților, iar cazurile documentate prin presă erau percepute de marea parte a silvicultorilor cinstiți ca fiind „izolate", pentru că, nu-i așa, „nu există pădure fără uscături". Cu toate acestea, schisma internă era cunoscută, iar sistemul conștientiza destul de bine propriile probleme: într-un studiu realizat în anul 2011[4], 82% dintre cei 148 de ingineri silvici chestionați considerau reală problema tăierilor ilegale, iar 75% indicau corupția și influența politicului în administrare ca fiind principalele probleme ale sistemului. Ca urmare, negarea nu e neapărat rea-credință — e mecanismul prin care un sistem refuză o informație care i-ar amenința identitatea.

Această poziționare antagonistă a sistemului silvic a fost alimentată de o profundă discrepanță informațională, care a condus rapid sectorul spre faza de furie. În timp ce mass-media și organizațiile de mediu promovau agresiv clișeul conform căruia în România „dispar 3 hectare de pădure în fiecare oră" (un slogan chestionabil, demontat în editorialul de acum 10 ani), datele oficiale arătau o imagine diferită. Statisticile INS indicau o creștere a suprafeței fondului forestier de la 6,22 milioane de hectare în 1990 la 6,38 milioane în 2014, iar Inventarul Forestier Național (IFN) identifica chiar 6,9 milioane de hectare acoperite de păduri. Însă apariția lipsită de coerență a datelor IFN, făcută inițial într-o formă fragmentată și ulterior fără o explicare a informațiilor, a alimentat polemica dintre un sistem silvic care contesta credibilitatea datelor și o societate civilă care punea la îndoială bunele intenții ale sistemului. Reacția administrației silvice a fost specifică fazei de negare: nu s-a susținut că fenomenul „nu se întâmplă", ci că „nu se întâmplă în măsura în care susțineți voi".

Furia s-a declanșat în ambele tabere începând cu anul 2015, unul dintre factorii declanșatori ai exteriorizării frustrării publice fiind acuzațiile aduse de către ONG-uri unei companii multinaționale din domeniul procesării lemnului. Pe 9 mai 2015 a avut loc primul protest public major, mobilizat prin social-media, cu ieșiri în stradă în 14 localități din România și câteva din diaspora, lansând campania „Salvăm pădurile României!". Consecința firească a fost că un sondaj de opinie realizat de IRES[5] in 2021 arăta că 53% dintre români ar fi fost de acord cu interzicerea totală a tăierilor de pădure. Acesta a fost momentul în care unii politicieni au avut revelația că rolul de salvator al pădurii poate aduce un capital politic important. Tot atunci, imaginea externă a sectorului silvic românesc s-a degradat puternic, în contradicție cu calitatea pădurilor naționale și cu dovezile științifice internaționale privind integralitatea și biodiversitatea acestora.

De cealaltă parte, s-a declanșat furia specialistului al cărui bagaj tehnic era pus la îndoială de observatori bine intenționați și înarmați cu autoritate morală, dar lipsiți de competențe silvice și acuzați că „nu înțeleg realitatea tehnică din teren". Astfel, mulți silvicultori au intrat într-o fază de radicalizare care a alimentat resentimentele față de jurnaliști, activiști și Comisia Europeană, percepuți ca atacatori ai silviculturii românești. De multe ori, tăieri perfect legitime din punct de vedere tehnic, au fost preluate de mass/social-media și transformate cinematografic în „crime ecologice". Această asimetrie și exagerare lipsită de onestitate a alimentat furia breslei, sectorul foresti-

[4] Bulinschi R., 2011. Responsabilități sociale și de mediu în guvernanța pădurilor din România. Teză de doctorat, Universitatea Ștefan cel Mare Suceava.

[5] https://ires.ro/articol/428/protejarea-mediului--i-a-animalelor-salbatice_sondaj-na%C8%9Bional_iii_mediu-%C8%99i-resurse-naturale

er considerând orice critică drept un atac direct la adresa demnității sale profesionale. Cu toate astea, într-un act de capitulare etică, reacțiile sectorului silvic nu au mai fost atât de vehemente atunci când anchetele jurnalistice arătau cum demnitatea profesională era călcată în picioare prin ordine politice.

Primele semne ale concesiilor au apărut în momentul lansării instituționale a platformelor de implicare a societății civile în combaterea tăierilor ilegale: sistemul Radarul Pădurilor (2014), prima încercare de digitalizare a evidenței forestiere, completat în 2016 de aplicația Inspectorul Pădurii, prin care publicul putea verifica prin intermediul unui telefon sau calculator dacă un transport de lemn are aviz în regulă. În această etapă, negocierea s-a bazat și pe presiunile exercitate de ONG-uri la nivel extern, care au culminat cu deschiderea procedurii de infringement împotriva României la începutul anului 2020, invocând legislația care nu permitea autorităților să verifice eficient cantitățile de lemn tăiat ilegal. Răspunsul intern a fost un melanj de compromis tipic: implementarea unor instrumente de trasabilitate (aplicația SUMAL 2, proiectul-pilot de monitorizare prin imagini satelitare) și ajustări legislative, cum a fost OUG 177/2022, care completa legislația privind evaluarea de mediu a amenajamentelor silvice, o cerință explicită a Comisiei. Acest „scut tehnologic" reprezintă prima încercare de conciliere și echilibrare a cerințelor de transparență ale societății cu metodele conservatoare și tradiționale ale managementului forestier.

Cea mai substanțială formă a acestei etape nu a fost însă tehnologică, ci una de demarare a unui proces de dialog. Între iulie 2020 și februarie 2021, autoritatea centrală a derulat procesul „Opțiuni strategice pentru dezvoltarea politicii forestiere" [6] - cel mai amplu proces de consultare a factorilor interesați din sectorul forestier de până atunci -, proiectat și moderat împreună cu facultățile de silvicultură din Brașov și Suceava. Prin grupuri de lucru voluntare, organizate pe arii tematice, demersul a urmărit deliberat identificarea punctelor de consens, dar și consemnarea onestă a divergențelor dintre actorii sectorului, oferind pentru prima dată o alternativă structurată la dialogul incoerent purtat până atunci prin comunicate și proteste. Cu toate acestea, chiar dacă sectorul a oferit transparența — o concesie vizibilă și cuantificabilă — și a acceptat să se așeze la masa consultării, nu a primit în schimb un sprijin real în ceea ce privește asigurarea autonomiei profesionale și a demnității. Silvicultorul a rămas, în ochii publicului, un suspect apriori.

Negocierea a adus instrumente potrivite, dar nu a condus implicit la consens și reconciliere. Momentul în care sistemul a conștientizat profunzimea reală a problemei și limitele propriei capacități de a o rezolva, a coincis cu instalarea unei demoralizări difuze, resimțită diferit de cei doi subiecți. Pentru breasla silvică, faza s-a manifestat, în primul rând, prin raportarea la riscul fizic și moral dat de gestionare și paza pădurilor. Anul 2019 rămâne reperul cel mai întunecat: uciderea a doi pădurari aflați în exercițiul funcțiunii a evidențiat, prin ecoul din presa națională și internațională, riscurile reale asociate acestei profesii.

De partea publicului și a societății civile, demoralizarea a luat forma oboselii — convingerea că „oricum nu se schimbă nimic". Organizațiile de mediu recunoșteau, la rândul lor, o erodare a încrederii în justiție, în ciuda faptului că lansaseră sute de procese cu autoritățile pe tema tăierilor ilegale. Este faza cea mai puțin spectaculoasă a modelului Kübler-Ross și, tocmai de aceea, cel mai des trecută cu vederea — dar și cea în care se consumă, tăcut, capitalul moral de durată al ambelor tabere.

Unde suntem în momentul de față? În primul rând este important să înțelegem că acceptarea, ultima fază a modelului, nu conduce, în mod automat, spre o rezolvare a conflictului. Ea poate lua două forme diametral opuse. O acceptare matură presupune recunoașterea onestă a problemelor structurale și reconstrucția contractului social al sectorului. Prima ei expresie clară a fost chiar rezultatul dialogului început în etapa anterioară: Strategia Națională pentru

[6] https://optiuni.strategieforestiera.ro/docs/webinar02/start

Păduri 2030 (SNP30)[7]. Construită pe concluziile procesului anterior de consultare, SNP30 își asumă explicit, printre obiectivele generale, obținerea unui „acord social privind armonizarea drepturilor, intereselor și obligațiilor factorilor interesați" — cu alte cuvinte, tocmai contractul reciproc a cărui absență o resimțea breasla. Prin direcții precum evaluarea și compensarea serviciilor ecosistemice, trasabilitatea lemnului sau clarificarea raportului dintre obligațiile de procedură și cele de rezultat, SNP30 a oferit, pentru prima dată, un cadru coerent pe termen mediu, asumat totodată ca jalon în Planul Național de Redresare și Reziliență. Succesul SNP30 rămâne însă, deocamdată, unul formal, nu de rezultat: adoptarea unei strategii este un pas real, poate primul document programatic construit cu adevărat participativ în silvicultura românească, dar adevăratul test este reprezentat de implementarea ei, iar aici ritmul a fost inconstant. În mod paradoxal, presiunea „reformatoare" exercitată dinspre ministerul de resort în ultimul an nu a urmărit firul roșu al SNP30, preferând spectacolul mediatic al „reorganizării" RNP-Romsilva în detrimentul reformei de substanță.

Cealaltă față a acceptării este însă cea a resemnării, în care neîncrederea devine pur și simplu „noua normalitate", internalizată de ambii subiecții analizați. Rezistența administrației silvice de stat la reformă („Nu faceți experimente cu pădurile statului!") arată că acceptarea nu este împărtășită, ci mai degrabă impusă ierarhic, în timp ce diferite părți ale aparatului silvic se află încă în negare, furie sau demoralizare — o stare de incertitudine ce pare să definească climatul emoțional al sectorului silvic.

La capătul acestui exercițiu metaforic, se cuvine să repetăm avertismentul de la început: modelul Kübler-Ross este doar un suport narativ util pentru a înțelege cum evoluează o percepție, nu o teorie care să ofere o explicație cauzală. Riscul principal al cadrului suferinței este acela de a depolitiza un fenomen care ține, în esență, de guvernanță, de stimulente economice și de eșecuri instituționale concrete. „Suferința" sugerează un proces natural, care se vindecă de la sine cu timpul; declinul percepției publice asupra silviculturii nu se poate „vindeca" însă singur, el fiind rezultatul unor decizii, al intersectării unor interese și al generării unor neîncrederi în timp, care necesită soluții, nu doar răbdare. În plus, a combate o emoție colectivă cu date și informații tehnice, oricât de reale sau obiective ar fi, rămâne o naivitate metodologică sortită eșecului.

Un important punct de reflexie constă în sesizarea defazajului. Tensiunea maximă a conflictului nu s-a produs atunci când ambele tabere experimentau aceeași stare, ci atunci când erau profund desincronizate: publicul intra în furie în timp ce sectorul se afla în negare; ministerul ajunge la acceptare reformatoare tocmai când o parte a breslei alunecă spre resentiment. Această (de)sincronizare a stărilor actorilor implicați în conflict explică atitudinea preponderent defensiva pe care sectorul silvic a avut-o în ultimii treizeci de ani.

„Noi vă oferim transparență, iar voi ne redați demnitatea" este ecuația de schimb care va rămâne nerezolvată atâta timp cât o parte doar oferă din obligație, iar cealaltă doar pretinde din superioritate morală. Adevărata măsură a maturității noastre profesionale, la un deceniu după faza de negare, va fi capacitatea de a depăși logica resentimentului reciproc și de a înțelege pădurea nu ca pe un teritoriu de dispută ideologică și politică, ci ca pe un bun comun, a cărui gestiune să readucă tuturor celor de bună-credință satisfacție și sens.

[7] https://mmediu.ro/wp-content/uploads/2024/11/HG-SNP-04.10.2022.pdf